

Undervisningsministeriet
Afdeling for Grundskole
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
Att.: Fuldmægtig Mette Ploug Krølner
Sendt via mail: AFGKFP@uvm.dk

post@skole-foraeldre.dk
www.skole-foraeldre.dk

4. maj 2015
Sagsnr.: 000.43U.541

Hørings svar til revideret vejledning om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand

Forældreorganisationen Skole og Forældre takker for det tilsendte udkast.

Vejledningen fastslår samlet set, at skolen fortsat er defineret ved undervisning frem for læring. Og misser dermed skolereformens grundlæggende pointe. Også på det specialpædagogisk område.

Særlig betydning for netop denne gruppe af børn er:

- 1) Tidlig og specifik indsats har generelt enorm stor betydning for både trivsel og resultater.
- 2) Det har stor positiv indflydelse på både trivsel og skoleresultater når skole og hjem har en fælles forståelse af udfordringer og fælles mål for indsatser.
- 3) Det har større betydning for barnets læring og trivsel, at den tilbudte specialindsats er af den rette type og at den er tilrettelagt på den rette måde, end hvor den rent fysisk måtte foregå (almenklassen eller specialområdet).

Det første og helt umiddelbare forhold som springer i øjnene er, at den opdaterede vejledning slet ikke er skrevet sådan, at den sprogligt afspejler den skole- og læringstænkning der ligger bag skolereformen. Hvilket er stærkt betænkeligt set i lyset af, at hensigten er at revidere den eksisterende vejledning i forhold til virkningerne af netop skolereformen. Hvilket dermed alene kommer til udtryk på et administrativt/juridisk plan.

Vejledningen fremstår i et pædagogisk/didaktisk perspektiv som et fortidsminde over en skoletænkning og pædagogisk praksis på specialområdet, som skolereformen og inklusionsdagsordenen burde have gjort definitivt op med.

Begrebet 'undervisning' er i vejledningen stadig det helt centrale omdrejningspunkt for skolens virksomhed. Hvilket fremgår af formuleringer som:

“Specialpædagogisk bistand omfatter foranstaltninger, som er nødvendige for elevens deltagelse i undervisningen, eller som medvirker til at fremme formålet med undervisningen for eleven.”

Det er en formulering, som efter Skole og Forældres mening, fastholder det tidligere fokus på undervisning som skolens primære leverance. Det er umuligt ikke at hæfte sig ved at ordet ‘eller’ fortsat anvendes i præference over ordet ‘og’, hvormed en indsats kvalificeres som specialpædagogisk bistand bare den giver adgang til deltagelse i undervisningen. Undervisning er, efter Skole og Forældres mening, en aktivitet, hvortil adgang til deltagelse ingen som helst værdi har, hvis den ikke fører til et rimeligt omfang af læring. Formuleringen bliver problematisk, idet der lokalt er fri adgang til at tolke den, som at bare der er adgang til deltagelse i undervisningens aktiviteter, så er målet nået. Hvilke erfaringsmæssigt sker i alt for stort omfang.

Det bør formuleres sådan at skolen er forpligtet til at sikre den enkelte adgang til læring i et omfang der står i et rimeligt forhold til den enkeltes potentiale.

Fokus burde, med skolereformens erklærede mål om at alle elever skal blive så dygtige de kan, have været lagt på læring og læringsmæssig progression som skolens primære leverance over for den enkelte elev - også på specialområdet. Fx formuleret sådan her:

“Specialpædagogisk bistand omfatter de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre også elever med særlige forudsætninger, adgang til størst mulig læring og kan omfatte særligt tilrettelagt undervisning, træning og støtte for den enkelte elev.”

Som på indholdssiden, har vejledningen også ordmæssigt en slagside mod ”undervisning” ift. ”læring” og ”udbyttet af undervisningen”. Således optræder ordet ”undervisning” ca. 12 gange så ofte som ”læring” og ”udbytte af undervisningen”. En indikation på, at vejledningen ikke afspejler reformens læringstænkning, men fastholder den gammeldags undervisningstænkning. Dette kan næppe ses som et bidrag til implementering af skolereformen.

Et andet sted, hvor vejledningen på det sproglige plan ikke understøtter implementering af skolereformens bredere tilgang til læring og den åbne skole er ved den ensidige brug af ordet ”lærer”. Flere steder ville det i nogle konkrete sammenhænge give mening om det var specialpædagogen, ergoterapeuten eller et anden fagligt kvalificeret professionel personale, der var henvist til. Ordet pædagog forekommer for øvrigt slet ikke i betydningen pædagogisk ansat personale på skolen.

Skole og Forældre ser gerne en tydeligere markering i vejledningen af forældrenes betydning for denne elevgruppes trivsel, læring og udbytte i skolen. Ordet ”forældre” optræder mange gange, men langt hovedparten af gangene er ordet tættere koblet til forældrene som juridisk part i barnets sagsmappe i skoleforvaltningen end som reel samarbejdspartner og ressource for barnets trivsel og læring.

Det bør dog anerkendes, at enkelte formuleringer helt bestemt trækker i den ønskede retning, fx:

”Specialpædagogisk rådgivning i forhold til forældre, lærere og andre voksne, som har betydning for elevens udvikling. Rådgivning, konsultation og supervision bør udgøre det første forsøg på at finde hensigtsmæssige måder, hvorpå elevens udvikling kan understøttes.”

Men det ændrer ikke ved, at vejledningen samlet set mangler et forældreinddragende og forældreanerkendende perspektiv.

Netop ved elevers behov for vidtgående specialundervisning, har det ofte afgørende betydning, at man anlægger den rette balance mellem at træne de udfordrede forudsætninger og kompensere for manglende forudsætninger. Skole og Forældre anbefaler, at vejledningen fremhæver både træning og compensation og pointerer balancen mellem de to.

Skole og Forældre finder, at vejledningsudkastet er tilpasset de formelle juridiske og administrative ændringer der følger med reformen. Men fordi vejledningen reelt ikke afspejler den underliggende ændring i hele tænkningen, fra undervisningstænkning til læringstænkning, som ligger bag reformen, er den samlet set utilstrækkeligt for en vejledning på et område, hvor netop dette aspekt har så stor betydning.

Vejledningsudkastet afspejler, efter Skole og Forældres mening, ikke skolereformen og vil dermed ikke føre til en implementering af skolereformen på specialområdet, hvilket er stærkt påkrævet.

Med venlig hilsen

Mette With Hagensen
Formand
Tlf. 3171 6378
mwh@skole-foraeldre.dk

Morten Kruse
Sekretariatschef
Tlf. 3063 0807
mk@skole-foraeldre.dk